

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SASAY SAKARYA ÇEVRE ENERJİ İHTİYAÇ MADDELERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	7
7.	DENETİM BULGULARI	7

KISALTMALAR

BOBİ FRS	Büyük ve Orta Boy İşletmeleri için Finansal Raporlama Standardı
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
SASAY	Sakarya Çevre Enerji İhtiyaç Maddeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
SBB	Sakarya Büyükşehir Belediyesi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Gider Hesapları Yerine Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına Kaydedilmesi
2. Şirketin Yüksek Tutarda Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Borcunun Bulunması

B. Diğer Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Sakarya Çevre Enerji İhtiyaç Maddeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (SASAY) 2005 yılında Sakarya Büyükşehir Belediyesinin (SBB) iştirak şirketi olarak kurulmuştur. Şirket'in başlıca görevi; 696 sayılı KHK kapsamında Sakarya Büyükşehir Belediye personel çalıştırılmasına dayalı hizmet vermektir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 2005 yılında kurulmuş olup 19.08.2005 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

Ana sözleşmesine göre 696 sayılı KHK kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım faaliyeti gösteren anonim şirkettir. Öncelikle Sakarya Büyükşehir Belediye personel çalıştırılmasına dayalı hizmet vermektir.

Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için Türkiye sınırları içinde taşınmaz tasarruf ve bunların üzerinde aynı hak tesis edebileceği gibi bunları alıp satabilir, kira ile işletebilir veya kiraya verebilir.

Şirket, kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsil yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir

organıdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, Sakarya Büyükşehir Belediyesinin tüzel kişiliğini temsilen 4 üyeden oluşmaktadır.

Şirkette çalışan personel sayısı 31.12.2023 tarihi itibarıyla 1.990'dır. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

SASAY'ın nominal sermaye tutarı 126.700.000,00 Türk Lirası olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Şirketin 2023 yılı dönem sonu itibarıyla aktif toplamı 612.606.322,97 TL, net satışları 722.807.389,21 TL olup, faaliyet karı 14.923.210,14 TL, dönem net zararı ise (-) 33.905.393,68 TL'dir. Dönem net zararı, SGK prim borçları ödenmediği ve bu nedenle gider yazılmadığı için fazladan ödenen 45.189.335,85 TL kurumlar vergisinden kaynaklanmaktadır.

31.12.2023 tarihi itibarıyla şirket sermaye paylarının %100'ü Sakarya Büyükşehir Belediyesine aittir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem

de ilgili gider yerlerine göre izlenir.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

6102 sayılı Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörölmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlölüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtmak şeklinde çıkarılır.

6102 sayılı Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

Şirket, 29.07.2017 tarihli ve 30138 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (56) Sıra no.lu Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) Hakkında Tebliğ ile Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar uyarınca bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS' de öngörölen finansal tabloları (finansal durum tablosu, kâr veya zarar tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer

alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

SASAY'ın iç kontrol sistemi hakkında bilgi edinilmesi amacıyla; ilgili mevzuat, faaliyet raporu ve Şirket yetkilileri ile yapılan görüşmeler esas alınarak yapılan incelemeler sonucunda, Şirketin iç kontrol sistemi ile ilgili olarak tespit edilen hususlar aşağıda belirtilmiştir.

SASAY'da iç denetim birimi bulunmamaktadır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerinin düzenlendiği "Devredilemez görev ve yetkiler" başlıklı 375'inci maddesinin 1/c fıkrasında; "*Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal plânlama için gerekli düzenin kurulması*" hükmü yer almıştır.

6102 sayılı Kanun'un 375'inci maddesinin 1/c fıkrasının madde gerekçesinde ise; "*...Finansal denetim düzeninin kurulması, şirketin iş ve işlemlerinin denetlenmesine ilişkin bir "iç-denetim" sisteminin ve bunu yapacak örgütün (bölümün) gösterilmesidir. Şirket hangi büyüklükte olursa olsun, şirket de, muhasebeden tamamen bağımsız, uzmanlardan oluşan, etkin*

bir iç-denetim örgütüne gereksinim vardır. ... Finansal denetim, bir anlamda “teftiş kurulu” nun yaptığı denetimdir. Finansal denetim iş ve işlemlerin iç denetimi yanında, şirketin finansal kaynaklarının, bunların kullanılması şeklinin, durumunun, likiditesinin denetimini ve izlenmesini de içerir. Finansal denetim kurumsal yönetim kurallarının gereğidir...” düzenlemesi yer almıştır. Anılan Kanun gerekçesinin incelenmesinde, finans denetimi ile iç denetimin ifade edildiği dolayısıyla yönetim kurulunun devredilemez bir görevinin de iç denetim için gerekli düzenin kurulması olduğu anlaşılmaktadır. İlave olarak, gerekçede finans denetiminin hem Şirketin iş ve işlemlerini hem de finansal uygulamalarını kapsadığı belirtilmektedir. Yönetim kurulu tarafından iç denetim birimi kurularak, iç denetim faaliyetinden etkin bir şekilde yararlanılması; Şirkete katma değer, yönetim kurullarına ise kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde güvence sağlayacaktır.

Yönetim kurulu, şirket faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olmak, iş ve işlemlerin gidişini izlemek, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla kuracağı komite ve komisyonlar için bağımsız ve objektif bir güvenceye ihtiyaç duyacaktır. Bu ihtiyacın karşılığı iç denetim fonksiyonunda ifade bulmaktadır.

Ayrıca, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366’ncı maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen *“Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir”* hükmü ile şirketlerde denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiştir.

Aynı Kanunun 378’inci maddesinde ise; *“Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. (2) Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır.”* denilmektedir.

Kanunun 366’ncı ve 378’inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmıştır. Bu kapsamda;

- ❖ Şirkette, Yönetim Kuruluna bağlı iç denetim birimi bulunmamaktadır.
- ❖ Evrakları ve önemli belgeleri imzalamaya ve onaylamaya yetkili kişiler Şirket yönetim kurulu kararı ile belirlenip ilgililere Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile duyurulmuştur.
- ❖ Şirket bağımsız denetime tabi olma şartlarını sağlaması nedeniyle bağımsız denetim şirketi tarafından denetlenmektedir.
- ❖ Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında belirlenen ve yönetim kurulu tarafından düzenlenecek yıllık faaliyet raporunun asgari içeriğini karşılaması gereken Şirket Yıllık Faaliyet Raporunun hazırlandığı görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

SASAY Sakarya Enerji İhtiyaç Maddeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Gider Hesapları Yerine Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına Kaydedilmesi

Şirketin henüz ödemiş olduğu kıdem tazminatı karşılıklarını, dönem gider hesaplarına kaydedilmesi gerekirken, hatalı olarak 280-Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

1 Sıra No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde 280 nolu hesabın işleyişi ile ilgili olarak "Gelecek yıllarla ilgili gider ve maliyet hesaplarına borç kaydedilecek olan peşin ödenen giderler bu hesabın borcuna kaydedilir. İlgili hesap dönemlerinde bu hesabın alacağı karşılığında dönen varlıklardaki " Gelecek Aylara Ait Giderler" hesabına gerekli aktarmalar yapılır." düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat düzenlemesinden de anlaşılacağı üzere 280 nolu Hesabın kullanılabilmesi için, gelecek yıllara ait olan bir giderin cari dönemde peşin ödenmiş olması gerekmektedir. Yani 280 nolu hesap borç çalıştığında karşılığında bir hazır değer hesabın kullanılması gerekmektedir.

SASAY'ın hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, kıdem tazminatı karşılıklarının 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, karşılığında 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabına borç kaydedildiği tespit edilmiştir. Şirket Bilançosuna göre 280 Hesabında 93.586.245,38 TL kıdem karşılığı ayrılmış tutar bulunmaktadır. 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesabında ise 93.584.748,86 TL tutar yer almaktadır. 280 Hesabında yer alan tutar, geçmiş yıllarda ayrılan kıdem tazminatı karşılığı toplamlarından oluşmaktadır.

Bu durumda Şirket mali tabloları 280 Hesabı yönünden 93.586.245,38 TL hatalı bilgi içermektedir. Ayrıca ilgili yıllarda, 280 Hesabına alınan tutarlar kadar faaliyet karı fazla hesaplanmış olmaktadır. Yani Şirket olması gerektiğinden fazla faaliyet karı ya da olması gerektiğinden az faaliyet zararı etmiş olmaktadır. Kıdem tazminatları karşılık giderleri Kurumlar Vergisi açısından gider yazılmadığı için ilgili yıllarda ödenen vergi tutarlarında bir değişiklik olmamaktadır.

Söz konusu kıdem tazminatları, Muhasebenin Temel Kavramlarından olan "ihtiyatlılık kavramı" gereği ayrılmaktadır. Bu kavramın sonucu olarak, işletmeler, muhtemel giderleri olan kıdem tazminatları için karşılık ayırırlar. Adı geçen Genel Tebliğ'e göre, aktif hesaplarda takip edilen karşılıkların, gider olarak 654 Karşılık Giderleri Hesabında izleneceği, pasif hesaplarda takip edilen karşılıklar için ise ilgili gider hesaplarının kullanılacağı belirtilmektedir.

Şirket göndermiş olduğu cevapta; bulguda yer alan hususlarla ilgili gerekli çalışmaların yapılmaya başlandığını belirtmiştir.

Şirket tarafından gönderilen cevap değerlendirildiğinde; şirket tarafından bulguda yer alan hususlarla ilgili gerekli çalışmaların yapılmaya başlandığı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, gelecek yıllarda ödenebilir durumda olacak olan Kıdem Tazminatı Karşılıkları ayrıldığı zaman, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, karşılığında ise 62 Satışların Maliyeti ya da 63 Faaliyet Giderleri hesap gruplarında yer alan ilgili gider hesaplarına borç kaydı yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Şirketin Yüksek Tutarlarda Vergi ve Sosyal Güvenlik Prim Borcunun Bulunması

Şirketin çok yüksek tutarlarda vergi ve sosyal güvenlik prim borcunun bulunduğu, Şirketin gelirleri dikkate alındığında bu borcun geri döndürülemez mahiyette olduğu tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında; *"Her tacirin, ticaretine ait bütün işlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir."* hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm, tacirin öngörülü, konusunu bilen, hukuki ve fiili durumları kavrayabilme özelliklerine sahip olmasını gerektirmektedir. Basiretli iş adamı kavramı iyi niyeti de içine almakla birlikte, iyi niyetten de öte tedbirli bir hareketi, vasat bir şahıstan daha fazla özen gösterme gereğini, ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ve gelecekteki şartları tahmini de ifade etmekte ve şirket menfaatlerini her şeyin üstünde tutma zorunluluğunu gerektirmektedir.

Belediye şirketi olan SASAY'ın bu kadar borç yükü altında olmasının, profesyonel yönetim anlayışı ile Türk Ticaret Kanunu'nun basiretli bir tüccar gibi hareket edilmesi hükümlerine uygun olmamaktadır.

SASAY'ın mali durumuna ilişkin yapılan incelemede özellikle yıllık geliri ile kıyaslandığında yüksek tutar ve oranlarda devlet kurumlarına borçlu olduğu görülmektedir. Şirketin devlet kurumlarına olan vergi ve SGK borcu toplamı 2023 yılı sonu itibari ile 430.903.070,48 TL'dir. Bu borcun 7.841.699,52 TL'si 360 Hesabı vergilerden, 18.875.865,00 TL si 361 Hesabı SGK primlerinden, 243.804.015,79 TL'si 368-Vadesi Geçmiş Ertelemiş veya Taksitlendirilmiş Hesabı SGK prim ve vergi borçlarından, 5.620.188,32 TL'si 369 Hesabı Diğer Yükümlülüklerden ve 154.761.301,85'si 438 Kamuya Olan Ertelemiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı SGK prim ve vergi borçlarından oluşmaktadır.

Şirketin son 3 yılda ödenmeyen toplam SGK prim borcu 292.577.490,05 TL'dir. Bu tutarın 39.790.638,61 TL'si 2021 yılı, 72.029.508,04 TL'si 2022 yılı ve 180.757.343,40 TL'si 2023 yılı prim borcudur. Şirket ödemediği dolayısıyla kurumlar vergisi için gider yazamadığı

SGK prim borçları nedeni ile 2020 yılında 9.947.659,65 TL, 2022 yılında 18.007.377,01 TL ve 2023 yılında 45.189.335,85 TL olmak üzere son 3 yılda toplam 73.144.372,51 TL fazladan kurumlar vergisi ödediği tespit edilmiştir. Söz konusu SGK prim borçları için ayrıca gecikme cezası da ödenecektir.

Devlet kurumlarına olan yüksek borçların nedeninin, Sakarya Büyükşehir Belediyesinin bünyesinde sözleşmeye dayalı olarak çalıştırdığı şirket personeli için hesaplanan hakedişleri eksik yani sadece net maaş (vergi ve SGK primi hariç) kadar hakediş ödemesi yapmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Bu uygulama ile son 3 yılda 73.144.372,51 TL fazladan kurumlar vergisi ödemesi ve ödenecek gecikme cezalarından dolayı yüksek tutarlarda kurum zararına neden olmaktadır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un mükerrer 35'inci maddesinde; tüzel kişilerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan kamu alacaklarının, kanuni temsilcilerin şahsi mal varlıklarından tahsil edileceği hükme bağlanmıştır. Benzer bir düzenleme, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda da yer almaktadır. Belediye şirketleri de dâhil olmak üzere tüm ticaret şirketleri tüzel kişiliğe sahiptir. Bu durumda, belediye şirketlerinden tahsil edilemeyen vergi, sigorta primi gibi kamu alacaklarından bu şirketlerin kanuni temsilcileri tüm mal varlığıyla sorumludur. Belediye şirketlerinde kanuni temsilci yönetim organıdır. Yönetim organı ise; anonim şirket şeklinde kurulan şirketlerde yönetim kuruludur. Kanuni temsilcilerin kamu görevlisi olması halinde de bu sorumluluk geçerlidir.

Şirket göndermiş olduğu cevapta; bulguda yer alan hususlarla ilgili gerekli çalışmaların yapılmaya başlandığını belirtmiştir.

Şirket tarafından gönderilen cevap değerlendirildiğinde; şirket tarafından bulguda yer alan hususlarla ilgili gerekli çalışmaların yapılmaya başlandığı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, SASAY'ın Sakarya Büyükşehir Belediyesinden hakedişlerden doğan alacaklarını tahsil ederek, Devlete olan borçlarını zamanında ödemesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>